

Nr 46.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1934 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående åtgärder till stöd i vissa avseenden för innehavare av små och medelstora jordbruksfastigheter.

(2:a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft två inom andra kammaren av herr *Herou m. fl.* väckta, till jordbruksutskottet hänvisade motioner, nämligen *nr 66*, vari hemställts, att riksdagen hos regeringen ville begära lagstiftnings genomförande snarast möjligt — rörande små och medelstora jordbruksfastigheter — om anstånd med betalning av gäld (moratorium) och om förbud för exekutiv försäljning av sådana jordbruksfastigheter, samt *nr 67*, vari hemställts, att riksdagen måtte hos regeringen begära förslag till de åtgärder, som kunna och böra vidtagas för de små och medelstora jordbruksfastigheternas vidkommande, så att fastighetens ägare och brukare, på grund av tryckande skuldbörda, ej må kunna drivas bort från sin fastighet och sitt brukningsområde.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Samma motionärer framförde vid 1933 års riksdag i motionerna II:22 och II:23 liknande förslag som de nu föreliggande. Motionärerna förordade som en förstahandsåtgärd antagande av en förordning om anstånd med betalning av gäld (moratorium) för vissa jordbruksfastigheter samt som en åtgärd på längre sikt lagstiftning, varigenom jordbruksfastigheters försäljande genom exekutivt förfarande omöjliggjordes.

Motionen II:23, vilken avsåg moratorium för små och medelstora jordbruksfastigheter, hänvisades till första lagutskottet, som i sitt utlåtande *nr 48* — under åberopande av ett uttalande av jordbruksutredningen i dess betänkande den 12 april 1932 (statens off. utredningar 1932:12) — yttrade, att ingripanden av ifrågavarande natur skulle medföra rubbningar i det ekonomiska samhällslivet av svåröverskådlig art utan att därmed vunnas någon effektiv och varaktig förbättring av vederbörandes ekonomiska ställning.

Motionen II:22 hänvisades till jordbruksutskottet, som — efter inhämtande av yttranden från statens egnahemsstyrelse och domänstyrelsen — i sitt utlåtande *nr 71* förklarade sig icke kunna finna, att i motionen

anvisats någon framkomlig väg att motarbeta den rådande jordbrukskrisen.

I enlighet med första lagutskottets och jordbruksutskottets hemställan föranledde de år 1933 väckta motionerna ingen riksdagens åtgärd.

I den nu föreliggande motionen II:67 hava motionärerna, om förberörda utvägar icke ansåges framkomliga, hänvisat till dels ett i Finland använt system, som närmare angives i en vid motionen fogad bilaga, dels ock ett vid 1930 års riksdag i motionen II:43 framställt förslag, att staten för jordbruksfastighet med högst 20 har åkerjord och intill 30,000 kronors taxeringsvärde skulle erlægga hela eller viss del av fastigheten åvilande amortering och räntebetaling. Andra kammarens fjärde tillfälliga utskott, dit sistnämnda motion hänvisats, yttrade i sitt utlåtande nr 1, att ett övertagande från statens sida av enskilda personers skuldbörda måste leda till oöverskådliga och enligt utskottets mening högst betänkliga konsekvenser, då andra persongrupper därefter med lika stort berättigande kunde framställa liknande krav. I enlighet med utskottsutlåtandet föranledde den år 1930 väckta motionen ingen andra kammarens åtgärd.

Vad först angår motionen II:66, kan utskottet med hänsyn till de konsekvenser, som de där föreslagna åtgärderna säkerligen skulle medföra och som för närvarande icke kunna överblickas, icke tillstyrka bifall till denna motion.

Utskottet.

Vidkommande därefter motionen II:67 får utskottet hänvisa till de stödåtgärder, som statsmakterna under rådande krisförhållanden vidtagit eller förberett (jfr prop. nr 24). Utskottet vill även erinra om att en utredning rörande formerna för en reglering av jordbrukets kreditförhållanden jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 december 1933 för närvarande pågår. På grund härav anser sig utskottet icke böra förorda någon åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionen II:67.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

- 1) att motionen II:66 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd; samt
- 2) att motionen II:67 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 mars 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.